

Mnogo pravljic si pripoveduje prosto ljudstvo o Rojenicah; hočem jih tukaj nekoliko zapisati:

Enkrat zgodaj v pomladi, ko je še debel sneg zemljo pokrival, začne Rojenica klicati: „Kmet sej bob!“ Kmet gré bob sejat, pa vès se mu potaka v neko globoko jamo. Nevoljen reče kmet Rojenici: „Sejal sem ga, pa žeti mi ga ne bo treba.“ Ona mu pa odvrne: „Kjer si ga sejal, tam ga boš žel“; in zares, toliko je zrastle boba, da ni vedel, kam bi ga shranil.

Drugokrat ravno na binkoštno nedeljo zgodaj zjutraj stopi Rojenica iz votline, in oziraje se po zraku reče: „Ko bi zdaj kmet prošó sejal, dobil bi ga stotero.“ Neki kmet, ki je to slišal, vse svoje nezorane in neobsejane njive s prosom poseje, in dobil ga je stotero.

Pa tudi burke so Rojenice rade vganjale s kmeti. Tako zakliče enkrat Rojenica: „Kmet sej bob!“ pa ko je kmet bob sejal, izraste sicer bobovina neizmerno dolga, pa brez štročja. Žalosten in nevoljen vzame kmet koso, da bi bobovino pokosil. Rojenica pa se ga usmili in reče: „Ne kosi je, ampak piplji jo, kadar bo zrela.“ In res, ko je bobovina dozorela, jo popipljejo, in celo steblo bilo je polno debelega zrnja.

Neka Rojenica je zahajala v kmečko hišo na posteljo spat, pa ko vidi, da gospodinji ni všeč, ji dá klopčič ter reče: „Ta klopčič ti dam, zato ker sem hodila na tvojo posteljo spat, pa nikdar ne smeš reči, „da bi le že bil skoraj konec in tudi o koncu ne smeš nikdar govoriti, kadar boš iz tega klopčiča nit motala.“ Dokler ni konca imenovala, se je zmiraj izmotavala lepa preja. Enkrat pa reče gospodinja: „To je vendar čudno, da iz tega klopčiča ni nikdar konca“; in čuda! prav tedaj je iztekel konec.

Prerokovale so tudi Rojenice nekemu fantičku pri porodu, da se bo obesil, kadar bode enajsto leto nastopil. Starši so se silno prestrašili in premišljevali so, kako bi svojega otroka oteli hude osode. Naučili so fantička, da naj vsako delo začne v Božjem imenu. Ko je prišla njegova ura, reče: „Zdaj se pa grem obesit v Božjem imenu“, — vzame vrv ter gré v goščavo. Tukaj priveže vrv za vejo, in ko si zanjko nastavi, pravi: „Zdaj se bom pa obesil v Božjem imenu.“ Pa vrv se mu utrga. Zopet si jo zveže in si dene zanjko na vrat, pa zopet se utrga vrv. Še tretjokrat poskusi, pa tudi zdaj se mu utrga vrv, če lih je bila jako močna. Med tem mu ura mine, in on se povrne zdrav in vesel domú. (Dal. prih.)

Slovenska Matica.

V tretjej seji opravnega odseka 9. julija 1864 je najprvo bilo tajniku rečeno, da je bral dopis c. kr. deželnega prvosedstva 14. junija l. l., ki oznanja, da so Maticina pravila potrjena, in da je bral dopis, v katerem idrijski mestni odbor oznanja, da je idrijska mestna občina v društvo stopila za ustanovnico, ter da sta gg.: Leopold Urbas in Dragotin Höchtl pristopila za uda. O tej priliki je bilo opomnjeno, da §. 9 potrjenih Maticinih pravil govori: „knjižnice in vsakovrstne družbe so nesmrtné; če se torej hoté zagotoviti, da bodo prejemale vse knjige, kolikor jih na svitlo dá Matica, morajo plačati po 100 gold. a. vr. ali precej, ali pa v 5 letih“, in rečeno je bilo, da izmed družeb, kolikor jih je do zdaj pristopilo k Matici, nekatere niso zagotovile ali plačale po 100 gold. a. vr.; zato je seja sklenila, naj se po „Novicah“ razglasi kratek posnetek denšnjega razgovora z opombo, kaj velé pravila o tej stvari. — Dalje se je ukrenilo: da se dadé potrjena zdaj Maticina pravila natisniti v 2000 iztiskih, in da se jih 100 iztiskov še po vrhi naredí na lepšem listu za posebne osebe, — da se naredí

imenik Maticinih udov po vrsti, kadar kateri pristopi v družbo, ali da udovosnovalnega odbora še ni mogoče va-nj zapisati, dokler se sami ne oglašijo za društvenike; — da se vsem začasnim odbornikom osobno pošlje povabilo k pristopu v Maticino družbo in njena pravila; — da se razpošlje škofijam povabilo k pristopu v družbo s prošnjo v slovenskem jeziku pisano, da namreč to povabilo blagovoljno razdelé po svojih dekanijah, in da k milostljivemu ljubljanskemu knezoškofu pojde za tega delj posebno poslanstvo; — da se v zapisnik sej slovenske Matice po imenu postavijo ti-le gospodje, ki so se do zdaj oglašili za poverjenike (mandatarje): Davorin Trstenjak, župnik v Št. Jurji na Štírskem, Ivan Macun, c. k. gimnazijski profesor v Zagrebu, Andrej Pirnat, rudarski uradnik v Golcih na Štírskem, dr. Janko Srnec, odvetni koncipist v Mariborji, Dragotin Šavnik, lekar v Kranji, Adalbert Candolini, c. kr. kótarski adjunkt v Kostanjevici, Dominik Čolnik, posestnik na Drvanji blizo Št. Lenarta pri Mariborji, in dekan Tutek v Št. Lenartu. — Gospod dr. Zupanec je nasvetoval, kar je tudi seja potrdila, naj opravični odsek gosp. Remica, župnika v Loki, prosi, da bi hotel biti Matici za poverjenika. Gospod dr. E. H. Costa je bral zasobno pismo g. Ivana Macuna, ki vpraša o poslih, ktere dobođe poverjenik, in sklenilo se je, naj se pošlje vsacemu poverjeniku posebej dekret z napotkom (inštrukcijo), kako naj blagovoli v svojej častnej družbi pošiljati novce in imena Maticinih udov. — Tudi se je ukrenilo, da se za večé pošiljanje po pošti naredí društven pečatnik z napisom: „Slovenska Matica v Ljubljani“, za navadna pisma pa da se naročé marke, s kterimi se lahko pečati, a da morajo tudi imeti napis: „Slovenska Matica v Ljubljani“; — da čitalnični strežaj za Maticine opravke dobođe plačo od 1. maja l. l., ker takrat je začel to službo opravljati; — da tajnik naredí vložni vpisnik; — da večé račune, predno se plačajo, mora viditi opravični odsek; — da se ključí Maticine blagajnice izročé tudi kjučarjema gg.: dr. E. H. Costi in Francetu Ksav. Šovanu, a da mora blagajnik za vsakdanje potrebe imeti zmerom po 100—200 gold. av. vred. zunaj blagajnice; — da se pošljejo Maticina pravila in povabilo k pristopu v nje društvo: češkej, lužiškej, srbskej, hrvaškej, dalmatinskej in ogersko-slovenskej Matici ter tudi kmetijskej družbi v Ljubljani in Gorici, pa kmetijskej podružnici v Celji; druge se bodo še povabile pozneje.

Dopisi.

V Celji 9. julija. = Ko se je zvedilo, da je društvo južne železnice zavoljo nekíh razprtij, ki jih je imelo v Gradcu zavoljo svojih ondašnjih velikih fužinarskih naprav (Walzwerke), v kterih šine in druge pri železnici potrebne reči izdeljujejo, sklenilo, te naprave v Gradcu podreti in jih v Kaniži na Ogerskem ustanoviti, kjer ima društvo 66 oralov svoje zemlje, je naš mestni odbor hitro deputacijo k ravnateljstvu južne železnice na Dunaj poslal in prosil, da bi se te velike fužine v Celje preselile, in je tudi obljubil društvu potrebne zemljišča zastonj prepustiti. Danes je deputacija iz Dunaja nazaj prišla, in je vse židane volje, ker je bila pri velikih gospodih kaj prijazno sprejeta, in ji je bilo obljubljeno, da bo društvo z veseljem, kar se bo le dalo, na to gledalo, da naše mesto te fužine dobí, posebno zato, ker premog (Steinkohle) ni nikjer tako dober kup, kakor oni iz bližnje Bukovice. Ravnateljstvo železnično je obljubilo, da bo s toliko večim veseljem željam celjskega mesta ustreči si prizadevalo, ker je